

๑๖

ผู้ร่วมในความผิดที่มีใจตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

นายสมยศ จันทรสมบัติ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-499-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116861772

NECESSARY PARTICIPATOR

MR. SOMYOS CHANTARASOMBAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-499-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผู้ร่วมในความผิดที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน
โดย นายสมยศ จันทรสัมบัติ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราช)

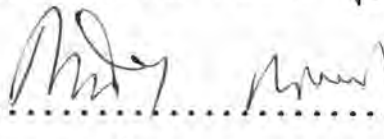
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มัทธา จิตติรัตน์)

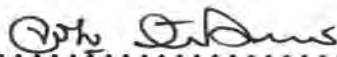
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฌ นคร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ เข้มชัย ชุตินวงศ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ จรัญ ภักดีชนากุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมัยศ จันทรสมบัติ : ผู้ร่วมในความคิดที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน
(Necessary Participant)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญญากาศ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ศ.ดร.คณิต ณ นคร
จำนวน 152 หน้า ISBN 974-631-499-8

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาแนวคิดในทางกฎหมายเกี่ยวกับกรณีผู้ร่วมในความคิดที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน (Necessary Participant) ในกฎหมายต่างประเทศ และตรวจสอบกฎหมายไทย ว่ามีแนวความคิดในเรื่องนี้หรือไม่

จากการวิจัยค้นพบว่า แนวคิดในทางตำรากฎหมายและแนวคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ รวมทั้งของประเทศไทย มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บุคคลที่กฎหมายประสงค์จะให้ความคุ้มครอง ซึ่งเป็นเหยื่อของการกระทำความผิด ไม่อาจต้องรับผิดในฐานะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดอาญาได้ แม้บุคคลนั้น จะมีส่วนให้การช่วยเหลือ สนับสนุน ผู้กระทำความผิดก็ตาม ส่วนกรณีของบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำความผิด แม้จะมีแนวคิดที่ตรงกันในทางตำรากฎหมาย ทั้งในต่างประเทศ และประเทศไทย ว่าบุคคลดังกล่าวไม่อาจต้องรับผิดเช่นกัน เพราะเป็นบุคคลที่มีได้เป็นเป้าหมายที่กฎหมายจะลงโทษ แต่ก็ยังมีความเห็นไม่ตรงกันในแนวคำพิพากษาของศาล ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ โดยศาลอังกฤษถือว่า บุคคลดังกล่าวอาจต้องรับผิดในฐานะเป็นตัวการผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนได้ ถ้าหากเขารู้ข้อเท็จจริง (if he knew the facts)

สำหรับประเทศไทย ได้มีแนวคำพิพากษาคัดสินเป็น 2 แนวทางด้วยกัน คือ 1. กรณีที่ได้มีการบัญญัติกฎหมายกำหนดความผิดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับการกระทำของบุคคลดังกล่าวแล้ว บุคคลนั้น ๆ ก็ไม่ต้องรับผิดในฐานะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ในการกระทำความผิดของผู้กระทำอีก เช่น ความผิดฐานให้สินบนเจ้าพนักงาน (มาตรา 144) ความผิดฐานทำแท้ง (มาตรา 301) 2. กรณีที่ไม่มีการบัญญัติกฎหมายกำหนดความผิดสำหรับบุคคลดังกล่าว ศาลฎีกาของไทยได้ถือแนวทางการตัดสินเช่นเดียวกับศาลอังกฤษ โดยคำนึงถึงการรู้ข้อเท็จจริงของผู้กระทำผิดเป็นเกณฑ์ตัดสิน ซึ่งมีเพียงกรณีเดียวคือ ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ (มาตรา 350)

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##C370573 : MAJOR LAW
KEY WORD: PRINCIPAL/INSTIGATOR/AIDER and ABETTOR/NECESSARY PARTICIPATOR

SOMYOS CHANTARASOMBAT : NECESSARY PARTICIPATOR. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF.VERAPONG BOONYOPAS THESIS CO-ADVISER : PROF.DR.KANIT
NA NAKORN, 152 pp. ISBN 974-631-499-8

This research focuses on studying of concept towards the cases that the participator who commits an offense but does not have liability as the principal, instigator or aider and abettor that mentioned in the foreign law, so the researcher tries to find whether the Thai law has indicated this concept.

The result of research found that the concept in the legal term and the judgment of foreign countries and Thai court are resemble in whom the victim of the crime that cannot be convicted as inciter or abettor even though that person does in fact aid, abet, counsel or procure the offense. Moreover, any cases that the person who is the important factor of the offense might not be guilty as a principal, instigator or aider and abettor also in foreign law and a Thai legal term because that person is not the object of the punishment. However, there are difference concepts between the judgment of British Court and American Court because the British Court provides that the person mentioned before can be convicted as an inciter or abettor if he knew the facts.

In Thailand, there are two ways of judgment; 1) In case that has already provided in the law specifically for the performance of the mentioned person, that person cannot be convicted as a principal, instigator, aider or abettor in aiding and assisting in its commission with the offender such as offences in bribing officer (article 144), and offences of abortion (article 302); 2) In case that is not provided in the law, the Supreme Court has followed the principle of the British Court based on knowing the facts of the offender which appears in only one case "Offences of cheating against creditors" (article 350)

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติชัชว วัจนะสวัสดิ์ ที่ให้คำแนะนำและข้อมูลที่มีค่าซึ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณของท่าน

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส และศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฌ นคร ที่ท่านทั้งสองได้มีความเมตตาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์ ที่ได้ให้ความกรุณาสับสนุนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ อย่างดีซึ่ง แก่ผู้เขียน และยังรับเป็นประธานกรรมการ ขอขอบพระคุณอาจารย์เข้มชัย ชุตินวงศ์ และอาจารย์จรัญ ภักดีชนากุล ที่ให้ข้อเสนอแนะอันมีค่าอีกทั้งยังรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์อีกด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์อยู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่ครูบาอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน บิดามารดา และพี่น้องในครอบครัว "จันทรสมบัติ" ผู้เสียสละและให้กำลังใจเป็นอย่างมาก ตลอดจนผู้มีพระคุณและเพื่อน ๆ ทุกท่าน ที่ผู้เขียนไม่สามารถเอื้อนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่ได้ให้ความรัก ความเมตตากรุณา จนผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ได้สำเร็จตามความมุ่งหมาย และหากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สมยศ จันทรสมบัติ

22 มีนาคม 2538

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ

บทที่

1	บททั่วไป.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ขอบเขตของการศึกษาและวัตถุประสงค์.....	9
	สมมติฐาน.....	9
	วิธีการศึกษา.....	9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2	ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิด และการร่วมกระทำผิดอาญา.....	11
	- ความหมายและรูปแบบของผู้กระทำ-ผู้ร่วมกระทำผิด.....	11
	- ความหมายและรูปแบบของผู้กระทำผิด.....	11
	- ความหมายของผู้กระทำผิด.....	11
	- รูปแบบของผู้กระทำผิด.....	16
	- ผู้กระทำผิดโดยตรง.....	16
	- ผู้กระทำผิดโดยทางอ้อม.....	17
	- ผู้กระทำผิดข้างเคียง.....	19
	- ผู้กระทำผิดร่วม.....	20
	- ความหมายและรูปแบบของผู้ร่วมกระทำผิด.....	22
	- ความหมายของผู้ร่วมกระทำผิด.....	22
	- รูปแบบของผู้ร่วมกระทำผิด.....	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- ผู้ใช้.....	24
- ผู้สนับสนุน.....	26
- ความผิดอาญาที่ไม่เจาะจงผู้กระทำกับความผิดอาญา ที่เจาะจงผู้กระทำ.....	28
- ความผิดอาญาที่ไม่เจาะจงผู้กระทำ.....	28
- ความผิดอาญาที่เจาะจงผู้กระทำ.....	28
- การพิจารณาความรับผิดของผู้กระทำผิด.....	30
- ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law).....	30
- หลักกฎหมายอาญาเยอรมัน.....	30
- หลักกฎหมายอาญาฝรั่งเศส.....	32
- ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law).....	32
- การพิจารณาความรับผิดของผู้ร่วมกระทำผิด.....	33
- เหตุผลในการลงโทษการร่วมกระทำผิด.....	35
- ทฤษฎีความน่าตำหนิของการร่วมกระทำผิด.....	35
- ทฤษฎีเงื่อนไขระหว่างการกระทำและผลของการ ร่วมกระทำผิด.....	36
- ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการล่อให้กระทำความผิด (Entrapment) ..	36
- ข้อพิจารณาเบื้องต้น.....	36
- ความหมายของการล่อให้กระทำความผิด.....	37
- หลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยว่ากรณีใดเป็นการ ล่อให้กระทำความผิด.....	38
- ข้อพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นความรับผิด.....	42
- กรณีผู้ร่วมในที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน (Necessary Participator).....	46
- ข้อพิจารณาเบื้องต้น.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้ร่วมในความผิดที่มีใช้ ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน.....	48
- บุคคลที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองซึ่งเป็นเหยื่อของ การกระทำความผิด.....	48
- บุคคลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำความผิด.....	49
3 แนวคิดเกี่ยวกับกรณีผู้ร่วมในความผิดที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ในประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา.....	50
- แนวคิดเกี่ยวกับกรณีผู้ร่วมในความผิดที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้ หรือ ผู้สนับสนุน ในประเทศอังกฤษ.....	50
- กรณีบุคคลซึ่งกฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง ซึ่งเป็นเหยื่อ ของการกระทำความผิด.....	50
- แนวคำพิพากษาของศาลอังกฤษ.....	50
- แนวคิดทางตำรากฎหมาย.....	56
- กรณีบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำความผิด.....	57
- แนวคำพิพากษาของศาลอังกฤษ.....	57
- แนวคิดทางตำรากฎหมาย.....	61
- แนวคิดเกี่ยวกับกรณีผู้ร่วมในความผิดที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้ หรือ ผู้สนับสนุน ในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	63
- แนวคิดทางตำรากฎหมาย.....	64
- แนวคำพิพากษาของศาล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4	แนวคิดเกี่ยวกับกรณีผู้ร่วมในความผิดที่มีใช้ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ในประเทศไทย.....	72
-	กรณีบุคคลซึ่งกฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง ซึ่งเป็นเหยื่อ ของการกระทำความผิด.....	73
-	แนวคิดทางตำรากฎหมาย.....	73
-	เด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ที่กระทำการชักชวน ยุยง ส่งเสริม และยินยอมให้ชายร่วมประเวณีด้วย ตาม มาตรา 277.....	73
-	เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ที่ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิด มีความผิดตาม มาตรา 279.....	73
-	หญิงที่ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการตามมาตรา 282.....	73
-	แนวคำพิพากษาของศาลฎีกา.....	79
-	กรณีบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำความผิด.....	81
-	แนวคิดในทางตำรากฎหมาย.....	81
-	ผู้ให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน ตามมาตรา 144.....	81
-	"ผู้อื่น" ที่ทำแท้งให้แก่หญิง ตามมาตรา 301.....	87
-	หญิงที่ยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนเองแท้งลูก ตามมาตรา 302..	90
-	"เด็ก" อายุยังไม่เกินสิบห้าปี ตามมาตรา 317.....	96
-	"ผู้อื่น" ซึ่งเป็นผู้รับโอนทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือผู้ที่ยอมรับ สมอ้างเป็นเจ้าของหนี้ของลูกหนี้ ซึ่งแท้จริงให้ตนเองเป็นหนี้ ตามมาตรา 350.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- แนวคำพิพากษาของศาลฎีกา.....	110
- ผู้ให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน ตามมาตรา 144.....	110
- "ผู้อื่น" ที่ทำแท้งให้แก่หญิง ตามมาตรา 301.....	111
- หญิงที่ยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนเองแท้งลูกตามมาตรา 302...	112
- "เด็ก" อายุยังไม่เกินสิบห้าปี ตามมาตรา 317.....	113
- "ผู้อื่น" ซึ่งเป็นผู้รับโอนทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือผู้ที่ยอมรับ สมอ้างเป็นเจ้าของหนี้ของลูกหนี้ ซึ่งแกลังให้ตนเองเป็นหนี้ ตามมาตรา 350.....	115
5 ข้อศึกษาเปรียบเทียบ และข้อวิจารณ์.....	118
- ข้อศึกษาเปรียบเทียบ.....	118
- ข้อเปรียบเทียบกรณีบุคคลที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองซึ่ง เป็นเหยื่อของการกระทำความผิด.....	118
- แนวคิดทางตำรากฎหมาย.....	118
- แนวคำพิพากษาของศาล.....	119
- ข้อเปรียบเทียบกรณีบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำ ความผิดของผู้กระทำ.....	121
- แนวคิดทางตำรากฎหมาย.....	121
- แนวคำพิพากษาของศาล.....	122
- กรณีการซื้อขายของที่ผิดกฎหมาย (Illegal Sale).....	123
- ความรับผิดในฐานะผู้ซื้อ.....	123
- ความรับผิดในฐานะลูกจ้างของผู้ขาย.....	123

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการธุรกิจอัน ผิดกฎหมาย (Assisting in the conduct of an Illegal Business).....	126
- การมีความผิดฐานมีภรรยาหรือสามีในขณะเดียวกัน สองคน (Bigamy).....	129
- ข้อวิจารณ์.....	130
6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	133
รายการอ้างอิง.....	140
ภาคผนวก.....	148
ประวัติผู้เขียน.....	152